

Datum 2023-12-11
Dokumenttyp Yttrande
Diarienummer 2023/0333
Ert diarienummer S2023/02799
Handläggare Anna Björnemalm

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över promemorian Utfasning av ersättning för höga sjuklönekostnader

Myndigheten för delaktighet arbetar med att främja, guida och stödja samhällets aktörer att genomföra sina uppdrag utifrån hela befolkningens behov och förutsättningar. Myndigheten för delaktighet lämnar följande yttrande.

Sammanfattning

Myndigheten för delaktighet (MFD) avstyrker förslagen i promemorian. MFD bedömer att förslaget behöver kompletteras med en analys av vad ett genomförande skulle få för konsekvenser för små arbetsgivares ekonomiska förutsättningar och incitament att anställa personer där arbetsgivaren uppfattar att det kan finnas en högre risk för sjukfrånvaro.

Myndighetens synpunkter

Personer med funktionsnedsättning har en svagare arbetsmarknadsanknytning än övriga befolkningen. Denna generellt svagare ställning på arbetsmarknaden innebär lägre disponibel inkomst och en högre grad av ekonomisk utsatthet. Den ekonomiska utsattheten leder till sämre förutsättningar att delta i samhället och att göra självständiga val. SCB:s årliga uppföljning av situationen på arbetsmarknaden visar att andelen sysselsatta är lägre bland personer med funktionsnedsättning än i övriga befolkningen¹. Bland personer med funktionsnedsättning är sysselsättningsgraden 52 procent, och 44 procent för de med nedsatt arbetsförmåga. Det ska jämföras mot 81 procent hos övriga befolkningen.

När ersättningen till arbetsgivare för sjuklönekostnader infördes var syftet att kompensera små arbetsgivare för den ekonomiska risk som sjuklöneansvaret medför. I förarbetena till nuvarande regelverk anges att syftet med

¹ SCB (2023) Situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning 2022

ersättningen främst ska vara ett skydd för de små företagen. Man konstaterar att oavsett om företaget har en god arbetsmiljö så kan sjukfall som orsakas av faktorer utanför arbetsplatsen vara svåra att förhindra, förebygga och förutse. Vidare konstateras att små arbetsgivare generellt har svårare att hantera sådana oväntade kostnadsökningar som sjuklönen kan vara, och att risken för höga sjuklönekostnader kan antas bidra till att arbetsgivare inte anställer och expanderar sin verksamhet på ett sätt som är önskvärt och möjligt. Därför utformades ersättningen så att den skulle utgöra ett bättre skydd för de små arbetsgivarna än den tidigare ersättningen hade varit.

MFD bedömer att en utfasning av ersättningen för höga sjuklönekostnader riskerar att få konsekvenser för arbetsgivares benägenhet att anställa personer där de uppfattar att det finns en högre risk för sjukfrånvaro, vilket kan komma att innebära att personer med funktionsnedsättning får ännu svårare att etablera sig på arbetsmarknaden än idag.

Förslaget ändrar inte arbetsgivares möjlighet att söka ersättning för utbetald sjuklön till anställda med beslut om särskilt högriskskydd. Både ersättningen för höga sjuklönekostnader och ersättningen för utbetald sjuklön vid särskilt högriskskydd är på olika sätt riktade stödåtgärder för att uppmuntra arbetsgivare att anställa personer med ökad risk för sjukfrånvaro. MFD vill dock framhålla att de två ersättningarna skiljer sig väsentligt åt. Den mest framträdande skillnaden är att särskilt högriskskydd primärt syftar till att skydda enskilda individer från att sjuklönesystemet försvårar deras möjligheter att få anställning. Ersättning för höga sjuklönekostnader är å andra sidan ett generellt stöd, särskilt riktat till små arbetsgivare, för att motverka risken att höga sjuklönekostnader hindrar företag från att anställa och expandera.

Dessutom finns en avgörande skillnad mellan särskilt högriskskydd och ersättningen för höga sjuklönekostnader att den som ansöker om särskilt högriskskydd måste kunna påvisa ett medicinskt motiverat sjukdomstillstånd som innebär frekvent eller långvarig sjukfrånvaro. Det innebär att särskilt högriskskydd endast gäller för vissa typer av sjukdomstillstånd. Vid ersättning för höga sjuklönekostnader har däremot den bakomliggande orsaken till sjukfrånvaron ingen betydelse utan det är i stället arbetsgivarens totala sjuklönekostnader i förhållande till de totala lönekostnaderna som avgör ersättningens storlek. Att arbetsgivare fortsatt kan söka ersättning för kostnader för utbetalda sjuklöner till anställda med beslut om särskilt

högriskskydd kompenserar alltså inte fullt ut för avskaffandet av ersättningen för höga sjuklönekostnader.

Mot bakgrund av ovanstående synpunkter bedömer MFD att förslaget i promemorian inte är tillräckligt genomlyst och att det behöver kompletteras med en analys av vad ett genomförande skulle få för konsekvenser för små arbetsgivares ekonomiska förutsättningar och incitament att anställa personer där arbetsgivaren uppfattar att det kan finnas en högre risk för sjukfrånvaro. MFD avstyrker därför förslaget att fasa ut ersättningen för höga sjuklönekostnader.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Malin Ekman Aldén (beslutande), avdelningschef Pernilla Börjesson och utredare Anna Björnemalm (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

[elektroniskt underskriven]

Malin Ekman Aldén

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Malin Ekman Aldén
TITEL, ORGANISATION:	Generaldirektör, Myndigheten för delaktighet
TID:	2023-12-12 18:06:21 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	E-post (malin.ekman-alden@mfd.se)
IDENTIFIKATIONS-ID:	adf193fa197b4781b4ec81d062827409

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2023-12-12 18:06:26 +01:00
Ref: 104550SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)